

Italo Svevo

SENILITATE

Traducere din limba italiană de
Smaranda Bratu Elian

Colecția „Strada Măgarească” - seria „Cărți de mare interes”

Redactor: Florina Măgareș

Tipograf: Editura „Strada Măgarească”

Design tipografic: Florina Măgareș

ISBN 978-9975-0-0000-0

Hair: Florina Măgareș

SENZITIVITATE

Hair: Florina Măgareș

Copyright © 2010 Editura A.L.L.A.

Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

9789975000000

9789975000000 / 9789975000000 - Seria „Cărți de mare interes”

9789975000000 / 9789975000000 - ISBN

9789975000000 / 9789975000000 - ISBN

1. Măgareș, Florina (red.)

2. LIBRIS

Grupul Editorial A.L.L.

Bd. Libertății nr. 116, et. 3, București

tel.: 021 462 21 00

fax: 021 462 21 00

www.all.ro

Editor: A.L.L. Este parte din Grupul Editorial A.L.L.

© Editura A.L.L.

ISBN 978-9975-0-0000-0

...într-o lume în care...

Chiar de la primele cuvinte pe care i le adresa, vru să o aver-tizeze că nu intenționează să se angajeze într-o relație prea se-rioasă. Prin urmare, îi vorbi cam așa:

— Vă iubesc mult, îi declară, și, pentru binele dumneavoastră, doresc să cădem de acord că e bine să fim precauți.

Fraza era atât de prudentă, încât era greu de crezut că poa-te fi spusă de dragul altcuiva; mai pe șleau, ea ar fi trebuit să sune așa:

— Îmi plăceți mult, dar în viața mea n-o să fiți niciodată altceva decât o jucărie. Eu am alte îndatoriri: cariera, familia.

Care familie? O singură soră, care nu-l stânjenea câtuși de puțin, nici fizic, nici moral, mărunță și palidă, cu doar câțiva ani mai tânără decât el, dar mai matură prin caracter sau poate prin destin. Dintre ei doi, el era cel egoist și tânăr; ea era pen-tru el ca o mamă care uită de sine, ceea ce însă nu-l împiedica să vorbească despre sora sa ca despre povara unui destin legat de al lui și care depinde de el; de aceea, simțind că-l apasă pe umeri o asemenea răspundere, trecea prin viață precaut, ocolind pericolele, dar și plăcerile și fericirea. La treizeci și cinci de ani își descoperea în suflet pofta nepotolită de plăceri și de iubire, dar și amărăciunea de a nu se fi bucurat de ele, iar în minte, o mare teamă de sine și de slăbiciunea propriei firi, mai degrabă bănuită decât știută din experiență.

Cariera lui Emilio Brentani era într-o câțva complicată, pen-tru că, până una-alta, se compunea din două îndeletniciri cu scopuri cât se poate de diferite. Din slujba lui mărunță și neîn-semnată la o societate de asigurări agonisea banii de care avea

nevoie mica lui familie. Cealaltă carieră era cea literară, care, în afară de un strop de reputație – care îi satisfăcea vanitatea mai degrabă decât ambiția –, nu-i aducea niciun ban, dar nici nu-l istovea. De ani de zile, de când publicase un roman foarte lăudat în presa locală, nu mai făcuse nimic, nu din neîncredere, ci din inerție. Romanul, tipărit pe hârtie proastă, se îngălbenise prin depozitele librăriei, dar Emilio, care la vremea publicării trecuse drept o mare speranță, și nimic mai mult, era socotit o autoritate literară care, în modestul bilanț artistic al orașului, conta. Prima părere nu fusese revizuită, doar evoluase.

Având conștiința clară a nulității operei sale, Brentani nu se împăuna cu trecutul; în artă, ca și în viață, avea senzația că se află tot în perioada de pregătire, iar în străfundul sufletului se socotea un soi de mașinărie genială și puternică aflată încă în construcție, neintrată încă în activitate. Trăia așteptând neconținut și cu nerăbdare ceva ce trebuia să-l inspire dinăuntru, anume arta scrisului, și ceva ce trebuia să-i vină din afară, adică norocul, succesul, ca și cum vârsta avânturilor tinerești n-ar fi fost deja apusă.

Angiolina, o blondă cu ochi mari, albaștri, înaltă și zdravănă, dar zveltă și mlădioasă, cu fața strălucind de viață, luminoasă precum chihlimbarul pătruns de trandafirul unei sănătăți depline, pășea alături de el. Cu capul aplecat într-o parte, parcă tras în jos de noianul auriu care îl învăluia, privea la pământul pe care, la fiecare pas, îl înțepea cu umbreluța ei cochetă ca și cum ar fi dorit să țâșnească de-acolo un comentariu la cuvintele auzite. Când crezu că a înțeles, rosti timid, privindu-l cu coada ochiului:

— Ciudat. Nimeni până acum nu mi-a vorbit așa.

Nu înțelesese și era măgulită văzându-l că își asumă o răspundere care nu-i revenea, aceea de a o feri pe ea de primejdii. Afecțiunea pe care i-o oferea el căpăta un aspect duios și fratern.

Odată introducerea făcută, Brentani se liniști și arboră un ton mai potrivit cu împrejurarea. O copleși pe tânăra cu păr bălai cu declarațiile lirice pe care, ani și ani, dorința lui le părguise și le cizelase, dar pe care, rostindu-le în momentul acela, le

simțea întinerite și noi, de parcă s-ar fi născut atunci, din căldura ochilor albaștri ai Angiolinei. Avu sentimentul, nemaîncercat de mulți ani, că dă la iveală, că plămăiește idei și cuvinte venite de undeva din adâncul lui: simți o ușurare care dăruia clipei aceleia din viața sa, altminteri lipsită de vioieșie, o înfățișare ciudată și de neuitat, de răgaz și de pace. În viața lui se ivise femeia! Radiind tinerețe și frumusețe, Angiolina trebuia să i-o lumineze întru totul, făcându-l să uite de tristul său trecut de dorințe și de singurătate și făgăduindu-i pe viitor bucuria pe care, cu siguranță, nu ea i-ar fi primejduit-o.

El o abordase în ideea unei aventuri scurte și ușoare, dintre acelea despre care tot auzise povestindu-se și de care el fie n-avusese parte, fie avusese doar dintre cele despre care nu merită să-ți aduci aminte. Aceasta se anunța tot așa, scurtă și ușoară. Umbreluța îi căzuse, tocmai la timp ca să-i ofere pretextul de a se lipi de fată; în plus – ca un făcut –, se agățase în dantelele corsajului, nevrând să se desprindă decât cu serioase opinteli. Dar apoi, dinaintea profilului aceluia uimitor de pur, dinaintea acelei sănătăți strălucitoare – scriitorășii socotesc că sănătatea și corupția sunt incompatibile –, își mai domoli avântul și, temându-se să nu greșească, se mulțumi să admire, fermecat și mulțumit, chipul acela misterios, cu trăsături precise și dulci.

Ea îi povestise prea puțin despre sine, dar, absorbit cum era de propriile sentimente, el n-avuzise atunci nici măcar puținul acela. Era probabil săracă, foarte săracă, dar deocamdată – o declarase cu o anume mândrie – nu avea nevoie să muncească pentru a-și duce traiul. Lucrul acesta făcea și mai plăcută aventura, căci spectrul foamei tulbură îndeobște pofta de distracție. Cercetările lui Emilio nu fură, prin urmare, prea insistente, iar el socoti concluziile sale, deși construite pe temeliile arătate, suficient de logice pentru a-l liniști. Dacă fata era cinstită, așa cum păreau s-o arate ochii ei limpezi, el, unul, n-avea de gând să se expună pericolului de a o strica; dacă însă chipul și ochii ei mințeau, cu atât mai bine. În ambele cazuri, urma să se distreze, în niciun caz să riște.

Angiolina înțelesese prea puțin din introducerea aceea, dar se vedea bine că n-avea nevoie de comentarii pentru a pricepe

restul; cuvintele, chiar și cele mai complicate, sunau cât se poate de limpede. Culoarele vieții îi aprinseră obraji frumoși, iar mâna ei, gingașă, deși cam mare, nu se sustrase sărutării cât se poate de caste a lui Emilio.

Rămaseră îndelung pe terasa de la Sant'Andrea, privind la marea calmă și vie în noaptea plină de stele, luminoasă, dar fără lună. Jos, pe alee, trecu o căruță, iar în marea tăcere din jur, zgomotul roților pe terenul denivelat continuă să răzbată multă vreme. Se amuzară să-l urmărească tot mai departe, tot mai slab, până când se contopi cu tăcerea universală, și descoperiră bucurioși că la amândoi se stinsese în aceeași clipă.

— Auzurile noastre se completează de minune, zise Emilio zâmbind.

Spusese tot și nu mai simțea nicio nevoie să vorbească. Rupse totuși lungă tăcere pentru a zice:

— Cine știe dacă această întâlnire ne va aduce noroc!

Era sincer. Simțise nevoia de a se îndoi de fericirea sa cu voce tare.

— Cine știe? răspuse ea, încercând să reproducă în glasul ei emoția pe care o simțise într-al lui.

Emilio zâmbi din nou, cu un zâmbet pe care însă socoti nimerit să-l ascundă. Ținând seama de introducerea făcută, ce noroc avea să fie pentru Angiolina că îl cunoscuse pe el?

Apoi se despărțiră. Ea refuză să-l lase s-o însoțească în oraș, iar el o urmă la o oarecare distanță, parcă neputându-se desprinde cu totul de ea. Oh, ce făptură minunată! Angiolina pășea hotărâtă, cu calmul ființei ei puternice, pe caldarâmul acoperit de o mazăgă alunecoasă; câtă forță și câtă grație împreunate în mișcărilor acelea sigure, ca ale unei feline!

Întâmplarea vru ca în ziua imediat următoare el să afle despre Angiolina mult mai multe decât îi spusese ea.

O întâlni la amiază, pe bulevardul central. Norocul acesta neașteptat îl făcu s-o salute cu exuberanță, fluturându-și pălăria până aproape de pământ; ea răspuse doar printr-o ușoară înclinare a capului, corectată însă de o privire focoasă, magnifică.

Un oarecare Sorniani, un omuleț gălbejit și slăbănog, mare fustangiu, după cum îi umbla vorba, dar cu siguranță infatuat și

clevetitor în detrimentul reputației proprii și a altora, se agăță de brațul lui Emilio și îl întrebă de unde o știe pe fată. Ei doi erau prieteni din copilărie, dar nu-și mai vorbiseră de ani de zile; trebuise să treacă pe lângă ei o femeie frumoasă pentru ca Sorniani să simtă nevoia să-l abordeze.

— Am întâlnit-o acasă la niște cunoscuți, răspuse Emilio.

— Și acum cu ce se ocupă? întrebă Sorniani dând de înțeles că știe destule despre trecutul Angiolinei și că e de-a dreptul intrigat că nu-i cunoaște prezentul.

— Chiar nu știu. Mie mi-a făcut impresia că e o fată cumsecade, adăugă el cu o indiferență bine simulată.

— Ușure! făcu Sorniani cu hotărâre, ca și cum ar fi vrut să afirme contrariul, și numai după o scurtă pauză se corectă: Eu, unul, nu știu nimic despre ea și, când am cunoscut-o eu, toți o credeau cinstită, deși altădată s-a aflat într-o situație mai degrabă echivocă.

Și, fără să aștepte îndemnul lui Emilio, povesti că sărmana fată trecuse pe lângă un mare noroc care apoi se transformase, din vina ei sau a altora, într-o nenorocire nu tocmai neînsemnată. La o vârstă fragedă, se îndrăgostise de ea un oarecare Merighi, un bărbat superb. Sorniani recunoștea, deși nu-l plăcuse, că era un negustor cu stare. Omul îi făcuse propuneri cât se poate de onorabile: o luase din familia ei, care nu-i fusese tocmai pe plac, și o dusese acasă la mama lui.

— La maică-sa! Închipuie-ți! exclamă Sorniani. Ca și cum tâmpitul ăla – ținea să-l scoată pe bărbat tâmpit, iar pe fată stricată – nu putea să profite de fată și altundeva decât acasă, sub ochii maică-sii.

Pe urmă, după câteva luni, Angiolina se întorsese acasă la maică-sa, de unde n-ar fi trebuit să plece niciodată, iar Merighi și maică-sa plecaseră din oraș, dând de bănuț că sărăciseră în urma unor afaceri nereușite. După alții însă, lucrurile s-ar fi petrecut altfel. Mama lui Merighi ar fi descoperit o relație rușinoasă a Angiolinei și ar fi gonit-o. Apoi, fără să i-o ceară nimeni, Sorniani continuă cu alte variațiuni pe această temă.

Era cât se poate de evident că lui Sorniani îi plăcea să fabuleze în jurul unui subiect atât de incitant, dar Brentani nu